

บทความวิจัย (Research Article)

กลวิธีการสัมภาษณ์ของนายวุฒิธร มิลินทจินดา

ในรายการ “วู้ดดีเกิดมาคุย”

Interviewing Strategies of Vuthithorn Milintachinda

in “Woody Kerd Ma Kui” Program

สุเพ็ญศิริ มีพยุ่ง^{1*} และรุจิรา ส่องเนตร²Suphensiri Meeaphayung^{1*}, and Rujira Sengnet²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสัมภาษณ์ของนายวุฒิธร มิลินทจินดา โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากรายการสัมภาษณ์ของรายการวู้ดดีเกิดมาคุย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556-2560 จำนวน 40 เทป

ผลการวิจัยเรื่องกลวิธีการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามที่หลากหลายเพื่อที่จะได้คำตอบ กลวิธีการถามทั้งหมดที่พบมี 4 วิธี ได้แก่ การถามในลักษณะสรุปคำตอบ การขึ้นนำคำตอบ การเปลี่ยนคำถาม และการซ้ำคำถาม จากผลการวิจัยที่ปรากฏเป็นที่ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า กลวิธีการถามที่ผู้สัมภาษณ์เลือกใช้ไม่ปรากฏการถามในลักษณะการถามแย้ง การถามแบบยั่วหรือรู้กเร้าเอาคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งกลวิธีที่พบมากที่สุด คือ การถามในลักษณะสรุปคำตอบ คิดเป็นร้อยละ 42.83 ต่อมาเป็นกลวิธีการซ้ำคำถาม คิดเป็นร้อยละ 31.08 การเปลี่ยนคำถามแสดงคำถาม คิดเป็นร้อยละ 16.73 และพบกลวิธีการขึ้นนำคำตอบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.36 และยังพบกลวิธีทางภาษาอื่น ๆ ที่ผู้สัมภาษณ์เลือกใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อีก 3 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการเสริมคำตอบ กลวิธีการทวนคำตอบ และกลวิธีการกล่าวชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ กลวิธีที่พบมากที่สุด คือ กลวิธีการทวนคำตอบ คิดเป็นร้อยละ 48.29 ต่อมาเป็นกลวิธีการกล่าวชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 41.02 และที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ กลวิธีการเสริมคำตอบ คิดเป็นร้อยละ 10.69

จากการศึกษาวิธีการสัมภาษณ์ของนายวุฒิธร มิลินทจินดา พบว่า ผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการถามในลักษณะสรุปคำตอบ ด้วยการเลือกใช้คำบางประเภท ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้สัมภาษณ์เลือกตอบแต่สิ่งที่จะเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ตนเองได้ง่ายขึ้น และการค้นหาข้อเท็จจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยน

¹ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Master of Arts Program in Thai Language, Faculty of Humanities, Kasetsart University

² คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Humanities, Kasetsart University

*Corresponding author; email: Suphensiri110434@gmail.Com

(Received: 1 July 2018; Revised: 14 July 2018; Accepted: 25 July 2018)

คำถามหรือการซ้ำคำถาม ที่ใช้เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ยอมตอบคำถาม หรือให้คำตอบที่ผู้สัมภาษณ์คิดว่าไม่ใช่ข้อเท็จจริง

คำสำคัญ: กลวิธีการสัมภาษณ์ บริบทการสัมภาษณ์

Abstract

This research aims to study the interviewing strategies of Vuthithorn Milintachinda. The data for this research since 2013–2017 were from 40 episodes of the interviews in “Woody Kerd-ma-Kui.”

From the result of the interviewing strategies, there were various strategies of asking for an answer. The results revealed that there were 4 types of asking strategies. It was the notice from the research, there were no opposed question, provocative or pressed question for finding the answer. The most found was stating an information-checking question about 42.83 percent, repeating a question about 31.08 percent, changing word in question about 16.73 percent, and guiding to a certain answer about 9.36 percent. Furthermore, they found the interviews using other language strategies to achieve the objective in other 3 strategies: repeating an answer about 48.29 percent, praising the interviewee about 41.02 percent and adding information 10.69 percent.

Remark from the result, the interviewer used an information-checking question by adopting the assisting words to support the interviewee. It was also found in the case of finding fact from interviewee when they refused the question or gave an answer that the interviewer thought was not the real answer by change-question, repeat question strategies.

Keywords: Interviewing strategies, Context of the interview

บทนำ

องค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการสร้างสรรค์รายการสัมภาษณ์ให้ได้รับความนิยม และเป็นที่จดจำของผู้ชม คือ พิธีกรประจำรายการ หรือ ผู้สัมภาษณ์ ผู้ทำหน้าที่เหมือนตัวแทนของผู้ชมรายการ ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการด้านการนำเสนอ มีไหวพริบดี แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเก่งและมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมเป้าหมาย ดังที่ ปานทิพย์ แสงสว่าง (2546: 11) กล่าวว่า ผู้ชมจะสนใจผู้สัมภาษณ์ที่มีความคล่องตัว มีความรอบรู้ และมีบุคลิกหรือน้ำเสียงที่ดี โดยผู้สัมภาษณ์อาจมีทั้งเดี่ยว คู่ หรือเป็นกลุ่มขึ้นอยู่กับรูปแบบเฉพาะของแต่ละรายการ ผู้สัมภาษณ์ในรายการลักษณะนี้ต้องมีความสามารถในการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง มีความสามารถเฉพาะตัวในการทำให้รายการสนุก และมีอารมณ์ร่วมไปกับแขกรับเชิญด้วย

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ (2553) กล่าวถึง วุฒิชร มิลินทจินดา ไว้ในหนังสือพูดให้ตีเป็นพิธีกรให้เก่ง ว่า ลักษณะการตั้งคำถามมีความน่าสนใจชวนให้ติดตามตรงกับความสนใจของผู้ชม ดังนี้

“...วุฒิดี” วุฒิชร มิลินทจินดา เกิดมาคุยและคุยเก่ง คุณวุฒิชร มิลินทจินดา เป็นพิธีกรดำเนินรายการที่เป็นตัวของตัวเอง ในความรู้สึกของผม ผมชอบที่เขาสัมภาษณ์ใคร เขากลามแทนใจคนดูได้เสมอ เรียกว่าถามเหมือนรู้ใจว่าคนดูอยากจะรู้จากแพกรับเชิญที่ไปออกรายการ “วุฒิดีเกิดมาคุย” เวลาสัมภาษณ์ใคร คุณวุฒิชรจะสบตา และถามต่อเนื่องคำตอบนั้นมีประเด็นน่าจะถามต่อ คุณวุฒิชรมีลักษณะคุยสด ๆ ...”

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์, 2553)

องค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการสร้างสรรค์รายการสัมภาษณ์ให้ได้รับความนิยม คือ พิธีกรประจำรายการ หรือ ผู้สัมภาษณ์ ผู้ทำหน้าที่เหมือนตัวแทนของผู้ชมรายการ ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในด้านการนำเสนอ มีไหวพริบดี แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเก่งและมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมเป้าหมาย ดังที่ ปานทิพย์ แสงสว่าง (2546: 11) กล่าวว่า ผู้ชมจะสนใจผู้สัมภาษณ์ที่มีความคล่องตัว มีความรอบรู้ และมีบุคลิกหรือน่าเสียดใจที่ดี โดยผู้สัมภาษณ์อาจมีทั้งเดี่ยว คู่ หรือเป็นกลุ่มขึ้นอยู่กับรูปแบบเฉพาะของแต่ละรายการ ผู้สัมภาษณ์ในรายการลักษณะนี้ต้องมีความสามารถในการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง มีความสามารถเฉพาะตัวในการทำให้รายการสนุก และมีอารมณ์ร่วมไปกับแพกรับเชิญด้วย อาทิ รายการจันทร์พันดาว รายการสุริยวาร รายการวุฒิดีเกิดมาคุย เป็นต้น

รายการวุฒิดีเกิดมาคุย เป็นรายการปพลิเคชันบันเทิงประเภทสัมภาษณ์รายการหนึ่ง ซึ่งดำเนินรายการโดย วุฒิชร มิลินทจินดา (วุฒิดี) ลักษณะของรายการเป็นการนำเสนอเรื่องราวของคนในวงการบันเทิงทั้งไทยและต่างประเทศ บุคคลผู้มีชื่อเสียง ผู้ที่ชีวิตมีประเด็นที่น่าสนใจ บุคคลซึ่งเป็นที่จับตามองอยู่ในกระแสนิยม (Talk of the town) ดังที่ บุญศรี ปราบณศักดิ์ (2539: 221-224) กล่าวไว้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ควรเป็นบุคคลที่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ชมยอมรับ ต้องเป็นบุคคลสำคัญ มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของคนในสังคม เนื่องจากคนทั่วไปย่อมมีความสนใจจะทราบข้อมูลอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากหน้าที่การงานด้วย เรียกว่าเมื่อเป็นคนของประชาชน ประชาชนก็อยากรู้ทุกซอกทุกมุมของชีวิต การเลือกให้ผู้สัมภาษณ์ในลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้รายการมีความน่าเชื่อถือและได้รับความนิยม รูปแบบของรายการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์เป็นรูปแบบรายการที่สามารถดึงดูดความสนใจหรือความนิยมจากประชาชนได้อย่างดี เพราะนอกจากจะได้รับรู้เรื่องราวที่คนสนใจแล้วในขณะที่การพูดคุยหรือการสัมภาษณ์ดำเนินอยู่นั้นผู้ชมยังสามารถสังเกตเห็นสีหน้า แววตา ท่าทางที่สะท้อนอารมณ์ ความรู้สึกทั้งของผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย ส่วนหนึ่งที่ทำให้รายการได้รับความสนใจจากผู้ชมรวมถึงสื่ออื่น ๆ เป็นอย่างดี ก็คือรูปแบบการถามในรายการที่มีเอกลักษณ์และความโดดเด่นทำให้แตกต่างไปจากรายการสัมภาษณ์รายการอื่น ๆ โดยเฉพาะการถามคำถามแทนใจคนดู ถามในสิ่งที่ผู้คนกำลังให้ความสนใจ หรือต้องการทราบคำตอบ

จากการวิเคราะห์ลักษณะของการสัมภาษณ์รายการวู้ดดีเกิดมาคุย มีข้อมูลที่น่าสนใจ คือ ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้กำหนดประเด็นและควบคุมประเด็นในการสัมภาษณ์ได้เป็นอย่างดี มีการใช้คำถามในการสัมภาษณ์ได้ดี เพื่อที่จะไม่ทำให้ผู้ฟังสับสน นอกจากนี้ยังสามารถปรับกลวิธีการถามให้เหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์และเนื้อเรื่องที่สัมภาษณ์แต่ละครั้งด้วย รวมไปถึงในรายการวู้ดดีเกิดมาคุย มีความหลากหลายทั้งผู้ให้สัมภาษณ์และเนื้อหาเรื่องที่สัมภาษณ์ กล่าวคือ ผู้ให้สัมภาษณ์มีทั้ง ดารา นักแสดง พิธีกร นักธุรกิจ แพทย์ นักเรียน-นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ส่วนในเรื่องที่สัมภาษณ์ก็มีประเด็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมหรือตัวบุคคล ความหลากหลายดังกล่าวเป็นสิ่งที่น่าศึกษาว่ามีผลต่อกลวิธีหรือไม่อย่างไร และประกอบกับบุคลิกลักษณะรวมทั้งความสามารถของนายวุฒิชร มิลินทจินดา เป็นพิธีกรที่มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับจน ๆ ได้รับรางวัลต่าง ๆ ในด้านของพิธีกร ผู้ดำเนินรายการดีเด่น-ยอดเยี่ยมหลายรายการ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้สัมภาษณ์นายวุฒิชร มิลินทจินดา (วู้ดดี) จะเลือกใช้กลวิธีการสัมภาษณ์อย่างไร ที่จะสามารถทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบหรือให้ข้อมูลออกมาตามที่ต้องการจากรายการวู้ดดีเกิดมาคุย

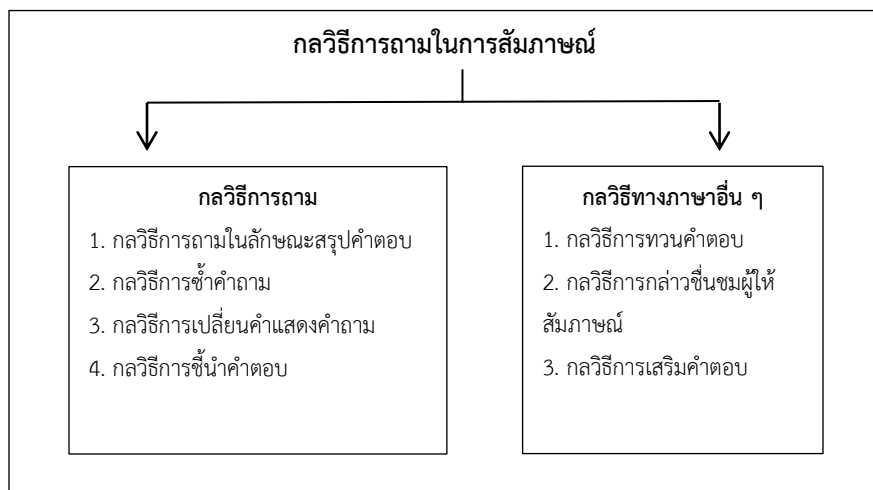
วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลวิธีการสัมภาษณ์ของนายวุฒิชร มิลินทจินดา จากรายการวู้ดดีเกิดมาคุย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประเภทของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ รายการโทรทัศน์ประเภทสัมภาษณ์ทั้ง 24 รายการ โดยการนำรายการทั้งหมดที่หามาได้ มาทำการเลือกให้ได้ 1 รายการ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกรายการวู้ดดี้เกิดมาคุย เพราะเป็นรายการปกิณกะบันเทิงประเภทสัมภาษณ์รายการหนึ่งที่มีรูปแบบการถามแตกต่างไปจากรายการสัมภาษณ์รายการอื่น ๆ กล่าวคือ การถามคำถามนั้นเป็นการถามแทนใจคนดู ถามในสิ่งที่ผู้คนกำลังให้ความสนใจหรือต้องการทราบคำตอบ บางครั้งการตั้งคำถามอาจสร้างความอึดอัดใจแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ เนื่องจากการใช้คำถามแบบ “ถามตรง” หรือ “ถามแทนใจคนดู” ที่อาจส่งผลต่อผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความลำบากใจในการตอบ เพราะบางคำถามมีลักษณะของการรุกร้าความเป็นส่วนตัวหรือส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ได้โดยเฉพาะคำถามส่วนตัวที่มีลักษณะเจาะจง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากรายการวู้ดดี้เกิดมาคุย โดยศึกษาข้อมูลจากรายการ “วู้ดดี้เกิดมาคุย” ย้อนหลังจำนวน 4 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2556-2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งเครื่องมือที่ใช้วิจัยเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. เครื่องมือในการเก็บรวบรวม ได้แก่ แบบสำรวจในการวิเคราะห์การวิเคราะห์กลวิธีการถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ของผู้สัมภาษณ์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะใช้แนวทางของ ประไพพรรณ พิงฉิม (2542) และกมลวรรณ ปรกรณ์ขจรนาวัน (2549) ในการวิเคราะห์กลวิธีการถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งกลวิธีการถามในบริบทการสัมภาษณ์ออกเป็น 8 กลวิธี ได้แก่ การถามในลักษณะสรุปคำตอบ การขึ้นคำตอบ การรุกร้าด้วยคำถามต่อเนื่อง การเปลี่ยนคำถามแสดงคำถาม การซ้ำคำถาม การใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อยุย การตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมุติ และการตั้งคำถามแย้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลโดยการถอดเสียงและเขียนสะกดตามภาษาพูดในผลัดการสนทนาถาม-ตอบจากการสัมภาษณ์ในรายการวู้ดดี้เกิดมาคุย ย้อนหลัง 4 ปี (พ.ศ. 2556-2560) จำนวน 40 เทป โดยเก็บเฉพาะคำถามเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมรายชื่อเทปรายการวู้ดดี้เกิดมาคุยจำนวน 40 เทป โดยการถอดเสียงและเขียนสะกดตามภาษาพูดในผลัดการถาม-ตอบ จากการสัมภาษณ์ในรายการวู้ดดี้เกิดมาคุย
2. วิเคราะห์กลวิธีการถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์
3. หลังจากที่ได้วิเคราะห์กลวิธีการถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำสถิติจากคำที่บ่งบอกหรือแสดงให้เห็นถึงกลวิธีต่าง ๆ ที่พบในบทสนทนา โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ

4. สรุปผลการวิจัยและเขียนข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

กลวิธีการสัมภาษณ์ คือ วิธีการเลือกภาษารูปแบบต่าง ๆ มาใช้เพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการ ผู้สัมภาษณ์ในรายการจะใช้กลวิธีการถามหลายวิธีในการสัมภาษณ์ ได้แก่

1. การถามในลักษณะสรุปคำตอบ คือ การที่ผู้สัมภาษณ์สรุปใจความสำคัญของคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายหรือเล่าเรื่อง แล้วตั้งเป็นคำถามอีกครั้งโดยเจตนาให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยืนยันกับผู้ชมมากกว่าตรวจสอบความถูกต้องของข้อความอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางของ กมลวรรณ ปกรณ์ขจรนาวัน (2549) ในการแบ่งการถามลักษณะสรุปคำตอบ ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การสรุปตามคำตอบ การสรุปเกินกว่าคำตอบ และการสรุปนอกเหนือจากคำตอบ

ตัวอย่างที่ 1 บทสัมภาษณ์ครูอ้อย เข้มทิศชีวิต คลายปมข้อควัดดี เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2556

ผู้ดี : ขออนุญาตถามเรื่องเข้มทิศชีวิตหน่อยดีกว่า เขวากันว่ามันคือลัทธิใหม่

ครูอ้อย : จริง ๆ แล้วอะค่ะ เป็นวิชาว่าด้วยการที่จะเข้าใจตัวเอง และเข้าใจผู้อื่น ให้อภัยตัวเองอย่างลึกซึ้ง ยอมรับตัวเองอย่างลึกซึ้ง แล้วเผชิญหน้ากับความกลัวแล้วออกไปลุยกับมัน

ผู้ดี : นั่นคือนิยามของมัน

ครูอ้อย : ใช่

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามด้วยการเล่าเรื่องที่ค่อนข้างยาว จากคำถามของผู้สัมภาษณ์ที่ถามว่า “เข้มทิศชีวิต มันคือลัทธิใหม่ ใช่หรือเปล่า” ผู้สัมภาษณ์จึงช่วยจับใจความให้ แล้วถามเป็นคำถามในลักษณะของการสรุปคำตอบนั้นอีกครั้งว่า “นั่นคือนิยามของมัน” เพื่อช่วยให้คำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาการถามในลักษณะการสรุปคำตอบทั้งหมดแล้ว อาจกล่าวได้ว่าผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีนี้โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์จะเลือกใช้คำมาช่วยสนับสนุนผู้ให้สัมภาษณ์ และเพื่อทำให้การสัมภาษณ์นั้นดำเนินต่อไป ในการสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ผู้สัมภาษณ์จะใช้กลวิธีการสรุปแบบเกินกว่าคำตอบ เพราะการสรุปแบบนี้ผู้สัมภาษณ์สามารถกล่าวถึงผู้ให้สัมภาษณ์ในทางที่ดีได้ง่าย ส่วนการสัมภาษณ์เพื่อให้ดำเนินต่อไปตามบทสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้และเสร็จสิ้นตามเวลาออกอากาศนั้น ผู้สัมภาษณ์จะใช้กลวิธีการสรุปตามคำตอบที่ช่วยให้ได้คำตอบที่ชัดเจนอีกครั้งก่อนที่จะถามคำถามต่อไป และการสรุปนอกเหนือจากคำตอบที่จะช่วยรวบรัดเข้าสู่เรื่องอื่นที่จะถามต่อไปได้ง่าย จากผลการศึกษาการถามในลักษณะสรุปคำตอบ พบว่า ผู้สัมภาษณ์มีการเลือกใช้กลวิธีการถามแบบการสรุปตามคำตอบมากที่สุด

2. การขึ้นคำตอบ คือ การที่ผู้สัมภาษณ์ตั้งคำถามโดยใช้คำที่มีลักษณะขึ้นคำตอบหรือแนวความบางอย่างได้ในบริบท ผู้สัมภาษณ์จะใช้คำเหล่านี้ถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบตามแนวทางที่วางไว้ โดยที่คำตอบนั้นก็เป็นคำตอบที่ผู้สัมภาษณ์ทราบติดอยู่แล้วหรือเป็นคำตอบที่คาดหวังว่าจะได้รับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2 บทสัมภาษณ์ ฟ้า จิลมิกา เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2559 เป็นการถาม-ตอบ เกี่ยวกับประเด็นที่กำลังเป็นข่าวในโลกออนไลน์และสื่อโซเชียลต่าง ๆ จากคลิปวิดีโอขณะที่เธอได้มีเพศสัมพันธ์กับแฟนหนุ่ม ซึ่งผู้สัมภาษณ์ได้ถามในประเด็นของการดื่มของมึนเมา เหล้า และสิ่งเสพติด ในขณะที่ถ่ายคลิป

ผู้ดี : ไม่มีแอลกอฮอล์

ฟ้า : ไม่มีแอลกอฮอล์ เพราะว่า ฟ้าเป็นคนไม่กินเหล้า

ผู้ดี : และก็ ไม่มีของมึนเมา ไม่มีสิ่งเสพติด

ฟ้า : ไม่มี ๆ

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้สัมภาษณ์ใช้คำเชื่อมว่า “และก็” เป็นคำเชื่อม ความที่ตามมาหลังคำเชื่อม “และ” แสดงให้เห็นการขึ้นนำจะต้อง “ไม่มีของมึนเมาและสิ่งเสพติด” ตามที่ผู้สัมภาษณ์คาดหวังว่าจะได้รับ เพราะจะเป็นคำตอบที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ ประโยคนี้จะแสดงความเป็นกลางและไม่ขึ้นนำคำตอบ ถ้าผู้สัมภาษณ์ถามว่า “ไม่มีของมึนเมา ไม่มีสิ่งเสพติด” เมื่อพิจารณาการขึ้นนำคำตอบแล้วพบว่า ผู้สัมภาษณ์จะใช้ถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบตามแนวทางที่วางไว้ โดยที่คำตอบนั้นก็คำตอบที่ผู้สัมภาษณ์ทราบที่อยู่แล้วหรือ เป็นคำตอบที่คาดหวังว่าจะได้รับ

3. การเปลี่ยนคำถาม คำถามที่เปลี่ยนใหม่จะมีความหมายเดียวหรือเป็นไปในทางเดียวกับคำถามที่ถามในครั้งแรกแต่เปลี่ยนรูปประโยค การเรียงลำดับคำ หรือการใช้ถ้อยคำเสียใหม่ทำให้ได้คำถามที่อาจมีความหมายแฝงเพิ่มขึ้น เช่น แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบนั้นไม่น่าเชื่อถือ หรืออาจจะสื่อความที่แสดงการคาดคั้นผู้ให้สัมภาษณ์มากขึ้น ผู้สัมภาษณ์สามารถเปลี่ยนคำถามมากกว่าหนึ่งครั้งในการถามเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นเพื่อให้ได้คำตอบที่ผู้สัมภาษณ์เห็นว่าตรงประเด็นและไม่มีการปิดบังความจริงแล้ว

ตัวอย่างที่ 3 บทสัมภาษณ์ หมอปลาย พรายกระซิบ เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2557

ผู้ดี : แล้วใครบังคับให้คุณเป็นหมอ

หมอปลาย : คือ ...

ผู้ดี : ทำไมคุณต้องหนีผมไม่เข้าใจ

หมอปลาย : คนที่มาทางเดียวกันเขาจะรู้ว่า คนที่ถูกบีบในร่างกายของเราจะเหมือนถูกสั่งให้ไม่สบาย สั่งให้มองเห็นโน่นนี่นั่นในสิ่งที่คนอื่นไม่เห็น

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามแรกว่า “ใครที่บังคับให้คุณเป็นหมอ” แต่ผู้ให้สัมภาษณ์พยายามที่จะไม่ตอบคำถาม ตอบเพียงคำว่า “คือ...” แล้วก็เงียบไป ผู้สัมภาษณ์ไม่ลดความพยายามที่จะถามเอาคำตอบ จึงเปลี่ยนถ้อยคำใหม่ จากคำว่า “บังคับ” เป็นคำว่า “หนี” จนในที่สุดผู้สัมภาษณ์ก็ยอมตอบคำถามในผลัดต่อมา

4. การซ้ำคำถาม เป็นการถามคำถามด้วยถ้อยคำเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง การซ้ำคำถามมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ การซ้ำคำถามเพื่อคาดคั้นเอาคำตอบเมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามไม่ตรงประเด็นหรือไม่ชัดเจน และการซ้ำคำถามเพื่อแสดงให้เห็นว่าคำถามนั้นสำคัญ ผู้สัมภาษณ์จำเป็นต้องถาม และต้องได้รับคำตอบจากคำถามนั้น

ตัวอย่างที่ 4 บทสัมภาษณ์ หมอปลาย พรายกระซิบ เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2557

ผู้ดี : ท่านที่คุยพูดถึงนี่คือ

หมอปลาย : ท่านยมค่ะ

ผู้ดี : สรุปลแล้วผมไม่เข้าใจ ท่านต้องการชีวิตมนุษย์ ท่านต้องการให้เราตาย
หรือว่ายังไงครับ

หมอปลาย : คื่องานของท่านค่ะ แล้วมันก็เป็นสัญญาณหนึ่งที่จะทำให้มนุษย์หยุดการ
ก้าวล้ำในสิ่งที่เราไม่ควรยุ่ง อย่างเช่น การออกไปนอกโลก การขุดเจาะ
ไปลึกจนเกินไป เพื่อชอกหาสิ่งที่เราไม่ควรจะรู้

จากตัวอย่างข้างต้น การถามคำถามซ้ำในผลัดเดียวกันนี้ ได้แก่คำว่า “ท่านต้องการ” ซึ่งจะมีส่วนช่วย
ทำให้คำถามที่ถามนั้นมีน้ำหนักของการคาดคะเนคำตอบมากขึ้น ทำให้เห็นว่าเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบที่ชัดเจน
และเป็นความจริงมากที่สุด

กลวิธีการเสริมการสัมภาษณ์ หมายถึง การเลือกใช้รูปภาษาเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือไปจากการ
ถาม เป็นวิธีการที่ใช้เสริมเพื่อช่วยให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ผู้สัมภาษณ์ในรายการใช้กลวิธีต่างกัน
เพื่อเสริมการถามในการสัมภาษณ์ กลวิธีเสริมการถามที่นายวุฒิชัย มลิณจินดา ใช้ในการสัมภาษณ์ในรายการ
ผู้ดีเกิดมาคุย ได้แก่

1. การเสริมคำตอบ เป็นการกล่าวถ้อยคำที่ไม่ได้มีเจตนาถามให้ตอบ ไม่ว่าจะตอบรับ-ปฏิเสธ หรือ
ตอบเนื้อความใด ๆ แต่เป็นการกล่าวถ้อยคำเสริมขึ้นมาโดยมีเจตนาอื่น ๆ เช่น แสดงความคิดเห็นคล้อยตาม หรือ
เพิ่มเติมจากคำตอบที่ได้รับ แสดงความเห็นอกเห็นใจเรื่องที่ได้ฟัง แสดงอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับเรื่องที่
ผู้สัมภาษณ์เล่า เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5 บทสัมภาษณ์ หมอปลาย พรายกระซิบ เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2557

หมอปลาย : คุณผู้ดีเคยได้ยินคำว่าผีบังโหดไหมคะ

ผู้ดี : เคยได้ยินครับ

หมอปลาย : ถ้าอยากเจอนะคะ ปลายทำเลยว่เอาปลายไปทำพิธีสิคะ เจอแน่นอน

ผู้ดี : ห๊ะ! ผมได้ยินผิดหรือป่าวครับ หมอปลายกำลังจะบอกว่าเธอเท่านั้นที่
จะสามารถทำพิธีหาเครื่องบิน แล้วเราต้องทำยังไงบ้างละเนี่ย

หมอปลาย : ต้องทำที่ทะเลคะ คือ จะต้องมีคนเชื่อปลายพอสมควร ไม่ใช่อยู่ดี ๆ
ปลายไปทำเอง ไม่ใช่ เกินกำลังที่คน ๆ เดียวจะทำเอง จะต้องมีการ
ร่วมมือกับปลาย

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ได้เล่าถึงเหตุการณ์เครื่องบินตก แล้วทำให้พาตนไปทำพิธี
เพื่อที่จะได้เจอซากเครื่องบินตก ผู้สัมภาษณ์แสดงความเห็นด้วยอาการตกใจโดยอุทานคำว่า “ห๊ะ” และ
กล่าวเสริมความเพิ่มเติมว่า “ผมได้ยินผิดหรือป่าวครับ” เพื่อทำให้ผู้ชมมีอารมณ์คล้อยตามและเห็นภาพลักษณ์
ในด้านที่ตี เพราะผู้ให้สัมภาษณ์นั้นสามารถที่จะทำพิธีเพื่อที่จะหาเครื่องบินที่ตกเจอได้ โดยที่หลายฝ่ายจะต้อง
ร่วมมือกับเธอ การเสริมคำตอบ เป็นกลวิธีหนึ่งซึ่งช่วยทำให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ กล่าวคือ ผู้สัมภาษณ์

จะกล่าวเสริมคำตอบโดยเลือกประเด็นที่สามารถทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีกับผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการกล่าวนำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้มีโอกาสพูดถึงประเด็นนั้นต่อได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้การเสริมคำตอบยังทำให้การสัมภาษณ์มีลักษณะเหมือนการพูดคุยกันในชีวิตประจำวันมากกว่าการตั้งใจจะขุดคุ้ยเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากผู้ให้สัมภาษณ์

2. การทวนคำตอบ เป็น การกล่าวทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ซ้ำอีกครั้งหลังจากที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามแล้ว แม้การทวนคำตอบจะไม่ใช่วิธีที่ใช้ในการถาม แต่ก็ใช่วิธีที่ทำให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปตามแนวทางที่วางไว้ได้ ผู้สัมภาษณ์ใช้การทวนคำตอบในลักษณะดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 6 บทสัมภาษณ์ หมอปลาย พรายกระซิบ เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2557

- ผู้ดี :** อีกกี่ปีอะ ที่จะเกิดเหตุการณ์โลกแตก
- หมอปลาย :** 78 ปีอะ หลังจากเหตุการณ์ที่เป็น เหตุการณ์เดือนครั้งใหญ่
- ผู้ดี :** เหตุการณ์เดือนครั้งใหญ่
- หมอปลาย :** คือ ดิน 3 ไฟ 2 น้ำ 3 ค่ะ เออ บอกว่าดิน 3 ครั้ง หมายถึง แต่ละครั้ง จะต้องมีการเสียชีวิตไม่ต่ำกว่า 1,000-2,000 คนขึ้นไปค่ะ

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อผู้สัมภาษณ์ถามคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์โลกแตกที่จะเกิดในอนาคตกับผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้บอกว่า “อีก 78 ปีอะ” หลังจากเหตุการณ์ที่เป็น “เหตุการณ์เดือนครั้งใหญ่” ผู้สัมภาษณ์จึงทวนคำตอบนั้นอีกครั้งว่า “เหตุการณ์เดือนครั้งใหญ่” ด้วยเห็นว่าคำตอบนั้นไม่ได้ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เสียภาพลักษณ์แต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามกลับทำให้ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ขยายเนื้อความว่ามันคืออะไร เพื่อให้คำตอบนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาเรื่องการทวนคำตอบแล้ว แม้ว่าการทวนคำตอบจะไม่ใช่วิธีที่ใช้ในการถาม แต่ก็ใช่วิธีหนึ่งที่ทำให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปตามแนวทางที่วางไว้ได้

3. การกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายในทางที่ดีเพื่อชมผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การแสดงความคิดของผู้ให้สัมภาษณ์ในการตอบคำถาม พฤติกรรมส่วนตัว ผลงานการแสดง บุคลิกลักษณะ รวมทั้งรูปร่างหน้าตาของผู้ให้สัมภาษณ์ แม้ว่าการกล่าวแสดงความชื่นชมจะไม่ใช่วิธีการถามคำถามในการสัมภาษณ์ แต่ก็จัดเป็นกลวิธีในการเสริมการถามที่ช่วยให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะผู้สัมภาษณ์สามารถใช้คำที่มีความหมายในทางที่ดีนี้กล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้ให้สัมภาษณ์อย่างตรงไปตรงมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 7 บทสัมภาษณ์ พี่ จิลมิกา เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2559

- ผู้ดี :** แต่ที่เราต้องการแค่นั้นมันคืออะไร ขอแต่งงาน
- พี่ :** ต้องการที่จะแก้ไข คือ ตอนนั้นก็คิดว่าชาตินี้คงไม่มีใครขอแต่งงานแล้ว แค่นี้คงหมดสิทธิ์การแต่งงานแล้ว
- ผู้ดี :** เราขอความจริงใจของคุณจริง ๆ

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้สัมภาษณ์ได้มีการกล่าวแสดงความชื่นชมความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ในการแสดงออกถึงความจริงใจ โดยมีคำว่า “ขอจริง ๆ” เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบุคคลที่มีความคิดความอ่านที่ดี

จากผลการศึกษาเรื่องกลวิธีการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามที่หลากหลาย เพื่อที่จะได้มาซึ่งคำตอบ กลวิธีการถามทั้งหมดที่พบมี 4 วิธี และยังพบกลวิธีทางภาษาอื่น ๆ ที่ผู้สัมภาษณ์เลือกใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อีก 3 กลวิธี สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงการสรุปกลวิธีการถามที่พบในการสัมภาษณ์ของนายวุฒิธร มลิณทจินดา

กลวิธีการถาม	จำนวนค่าที่พบ	คิดเป็น(%)
กลวิธีการถามในลักษณะสรุปคำตอบ	215	42.83%
กลวิธีการซ้ำคำถาม	156	31.08%
กลวิธีการเปลี่ยนคำแสดงคำถาม	84	16.73%
กลวิธีการขึ้นนำคำตอบ	47	9.36%
รวม	502	100%
กลวิธีทางภาษาอื่น ๆ		
กลวิธีการทวนคำตอบ	113	48.29%
กลวิธีการกล่าวชื่นชม	96	41.02%
ผู้ให้สัมภาษณ์		
กลวิธีการเสริมคำตอบ	25	10.69%
รวม	234	100%

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่า กลวิธีการถามในการสัมภาษณ์ที่พบมากที่สุด คือ การถามในลักษณะสรุปคำตอบ คิดเป็นร้อยละ 42.83 ต่อมาเป็นกลวิธีการซ้ำคำถาม คิดเป็นร้อยละ 31.08 การเปลี่ยนคำแสดงคำถาม คิดเป็นร้อยละ 16.73 และพบกลวิธีการขึ้นนำคำตอบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.36 นอกจากนี้ยังพบกลวิธีทางภาษาอื่น ๆ ที่ผู้สัมภาษณ์เลือกใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อีก 3 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการทวนคำตอบพบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.29 ต่อมาเป็นกลวิธีการกล่าวชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 41.02 และที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ กลวิธีการเสริมคำตอบ คิดเป็นร้อยละ 10.69

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นแล้วว่า การถามคำถามของผู้สัมภาษณ์มีลักษณะอย่างไรบ้าง และผู้ให้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีใดบ้างเพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์การปรากฏใช้แต่ละกลวิธีนั้นสัมพันธ์กับการผานด้านทัศนคติของคู่สนทนาในการสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ขณะนั้น กล่าวคือ เมื่อใดก็ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม เพราะอาจจะเห็นว่าการตอบคำถามในเรื่องที่กำลังสนทนากันอยู่นั้น อาจจะทำให้เกิดผลลบกับตัวเองได้ ผู้ให้สัมภาษณ์ก็จำเป็นต้องใช้กลวิธีการรุกไล่ด้วยคำถามต่อเนื่อง การเปลี่ยนคำถามและการซ้ำคำถามจากผู้ให้สัมภาษณ์ให้ได้ แต่เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามด้วยดี ผู้สัมภาษณ์ก็ไม่จำเป็นต้องใช้กลวิธีดังกล่าว นอกจากนี้ทุกครั้งที่มีโอกาสผู้สัมภาษณ์ยังใช้กลวิธีอื่น ๆ เสริมการถาม เพื่อที่จะทำให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเสริมคำตอบ การทวนคำตอบ และการกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นต้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด สรุปได้ว่า

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีทางภาษาหลายอย่างในการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะได้มาซึ่งคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสัมภาษณ์ของนายวุฒิธร มลินทจินดา โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากรายการสัมภาษณ์ของรายการวู้ดดีเกิดมาคุย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556-2560 จำนวน 40 เทป

จากการศึกษาพฤติกรรมการถามที่ผู้สัมภาษณ์ใช้ถามคำถามในรายการ พบว่า ผู้สัมภาษณ์จะใช้กลวิธีการถามหลายวิธีในการสัมภาษณ์ ได้แก่ การถามในลักษณะสรุปคำตอบ การขึ้นนำคำตอบ การเปลี่ยนคำถาม และการซ้ำคำถาม การเลือกใช้กลวิธีดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นคือ ทำให้ทราบว่า มีกลวิธีใดบ้างที่นายวุฒิธร มลินทจินดาเลือกใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ ไม่ว่าจะเป็นการถามในลักษณะการสรุปคำตอบ ซึ่งมักจะเป็นการขึ้นนำคำตอบให้ตอบรับ หรือการขึ้นนำคำตอบด้วยการเลือกใช้คำบางประเภท ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้สัมภาษณ์เลือกตอบแต่สิ่งที่จะเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ตนเองได้ง่ายขึ้น และการค้นหาข้อเท็จจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนคำถามหรือการซ้ำคำถามที่ใช้เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ยอมตอบคำถาม หรือให้คำตอบที่ผู้สัมภาษณ์คิดว่าไม่ใช่ข้อเท็จจริง กลวิธีการเสริมการถาม เป็นการเลือกใช้รูปภาษาเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือไปจากการถาม เป็นวิธีการที่ใช้เสริมเพื่อช่วยให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้สัมภาษณ์ในรายการใช้กลวิธีต่างกันเพื่อเสริมการถามในการสัมภาษณ์ กลวิธีเสริมการถามที่นายวุฒิธร มลินทจินดา ใช้ในการสัมภาษณ์ในรายการวู้ดดีเกิดมาคุย ได้แก่ การเสริมคำตอบ การทวนคำตอบ และการกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ สรุปได้ว่ากลวิธีเสริมการถามในการสัมภาษณ์นี้ สอดคล้องวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์เช่นเดียวกันกับการเลือกใช้กลวิธีการถาม ผู้สัมภาษณ์ได้นำกลวิธีอื่น ๆ มาใช้เพื่อช่วยให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น ไม่จะเป็นการเสริมคำตอบ ซึ่งจะช่วยให้คำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น การทวนคำตอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบที่เป็นการเน้นคำตอบที่ได้รับ ซึ่งจะช่วยเน้นย้ำคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่งเพื่อความชัดเจน ส่วนการกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ถือเป็นกลวิธีที่ผู้สัมภาษณ์ใช้เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์โดยตรงไปตรงมาและชัดเจนที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ใช้ถามคำถามในรายการ พบว่า การถามในลักษณะการสรุปคำตอบ ซึ่งมักจะเป็นการขึ้นนำคำตอบให้ตอบรับ หรือการขึ้นนำคำตอบด้วยการเลือกใช้คำบางประเภท ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้สัมภาษณ์เลือกตอบแต่สิ่งที่จะเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ตนเองได้ง่ายขึ้น และการค้นหาข้อเท็จจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่จะเป็นการเปลี่ยนคำถามหรือการซ้ำคำถาม ที่ใช้เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ยอมตอบคำถาม หรือให้คำตอบที่ผู้สัมภาษณ์คิดว่าไม่ใช่ข้อเท็จจริง ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัย ของ กมลวรรณ ปกรณ์ขจรนาวัน (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “กลวิธีการถามในบริบทการสัมภาษณ์รายการถึงลูกถึงคน” และได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการถามพบว่า ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามที่หลากหลายเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์สนองประเด็นการถาม กลวิธีการถามทั้งหมดที่พบมี 10 กลวิธี ได้แก่ การถามในลักษณะยั่วอารมณ์ การถามแย้ง การรุกไล่ด้วยคำถามต่อเนื่อง

การเปลี่ยนคำถาม การถามแบบขึ้นนำคำตอบ การถามโดยใช้รูปประโยคขอร้อง การถามในลักษณะสรุปประเด็น การถามย้ำ การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ และการตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมติ กลวิธีการถามที่พบมากที่สุดในการวิจัย คือ การถามในลักษณะสรุปประเด็น และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ประไพพรรณ พิงฉิม (2542) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “กลวิธีการถามในปริจเฉทการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์สองประเภท” และได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการถามและกลวิธีการเสริมการถาม ที่ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีหลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการในปริจเฉทการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ พบว่า กลวิธีการถามที่ใช้ในปริจเฉทการสัมภาษณ์มี 8 กลวิธี ได้แก่ การถามในลักษณะสรุปคำตอบ การขึ้นนำคำตอบ การรุกไล่ด้วยคำถามต่อเนื่อง การเปลี่ยนคำถาม การซ้ำคำถาม การใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อยั่วยุ การตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมติและการตั้งคำถามแย้ง นอกจากนี้เพื่อให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้สัมภาษณ์จึงใช้กลวิธีเสริมการถามอีก 5 กลวิธี ได้แก่ การเสริมคำตอบ การทวนคำตอบ การกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ การหยอกเย้าและการตบตบ

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษากลวิธีการสัมภาษณ์ของนายวุฒิชร มลิทจินดา จากรายการ “วู้ดดี้เกิดมาคุย” ซึ่งจะศึกษาเพียงการถามคำถามของผู้สัมภาษณ์ อย่างไรก็ตามก็ยังมีประเด็นเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ที่สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้อีก เช่น ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพิธีกรสองท่านที่จัดรายการประเภทเดียวกัน และดูความแตกต่างของการใช้กลวิธีในการถามคำถาม และลักษณะเด่นของพิธีกรแต่ละท่าน หากจะศึกษาในเชิงลึกเพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลให้มากขึ้นจะต้องศึกษา สีนหว่า ท่าทาง อากัปกริยา อวัจนภาษาของผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ และท่าทางของพิธีกรที่ชิงชิง จริงจัง ประณีประนอม สีนหว่า ปฏิกริยา ร่วมด้วย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการสัมภาษณ์ด้านต่าง ๆ เช่น การตอบคำถามของผู้ให้สัมภาษณ์ จากการจากการสังเกตผู้วิจัยพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนมีการตอบคำถามที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ ปกรณ์ขจรนาวิน. (2549). *กลวิธีการถามในปริจเฉทการสัมภาษณ์รายการ “ถึงลูกถึงคน”*

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. (2553). *พูดให้ดีเป็นพิธีกรให้เก่ง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น.

บุญศรี ปราบนศักดิ์. (2539). *สู่พิธีกรมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประไพพรรณ พิงฉิม. (2542). *กลวิธีการถามในปริจเฉทการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์สองประเภท* (วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ปานทิพย์ แสงสว่าง. (2546). *กลยุทธ์การสร้างความเป็นกันเองในรายการสนทนาบันเทิงทางโทรศัพท์* (วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

วู้ดดี้เกิดมาคุย. (2556). *สัมภาษณ์จิตินา ณ พัทลุง*. สืบค้น 19 สิงหาคม 2557, จาก

<http://www.youtube.com>.

วู้ดดี้เกิดมาคุย. (2557). *สัมภาษณ์นักรบ พินิจโกศากร*. สืบค้น 19 สิงหาคม 2557, จาก
<http://www.youtube.com>.

วู้ดดี้เกิดมาคุย. (2559). *สัมภาษณ์ จิลมิกา เกลิมสุข*. สืบค้น 19 สิงหาคม 2557, จาก
<http://www.youtube.com>.